

কৃষক বাইজলৈ গোহাবি
 আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে'
 পত্ৰিকাখনিৰ প্ৰাহকভুক্ত হবলৈ অথবা
 নৰীকৰণ কৰিবলৈ বছৰেকীয়া বৰঙণি
 ১০.০০ (দহ) টকা মনি আৰ্ডৰযোগে তলৱ
 ঠিকনাত পঠাই যেন।
সম্পাদক
 'ঘৰে-পথাৰে'
 সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সংগঠকালয়
 অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পঞ্জীয়া কৃষি পত্ৰিকা
 অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

৪২ ত্ৰি বছৰ সংখ্যা ১৩ ১ জুলাই - ২০২১ ১৬ - ৩০ আহাৰ, ১৯৪৩ শক মূল্য - ১.০০ টকা GHARE - PATHARE PMG - 19 of 2005 - 06

শিক্ষামন্ত্রী ডাঃ বগোজ পেণ্ডুৰ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় পৰিদৰ্শন

বাস্তীয় শিক্ষানীতিৰ সৈতে
 ৰজিত খুৱাই অসমৰ কৃষি শিক্ষাক আগুৱাই
 নি সামগ্ৰিকভাৱে অসমৰ কৃষিখণ্ডৰ
 উত্তৰণৰ দিশত বিশেষ পদক্ষেপ লোৱাৰ
 ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে

শিক্ষামন্ত্রী ডাঃ বগোজ পেণ্ডুৰ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় পৰিদৰ্শন কালত উপচাৰ্য ডঃ বিদ্যুৎ চন্দন ডেকা, কৃষি গৱেষণা সংগঠক
 ডঃ অশোক ভট্টাচাৰ্য, কৃষি বিজ্ঞানগুৰ ডঃ জয়ন্ত ডেকা, সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সংগঠক ডঃ প্ৰসন্ন কুমাৰৰ পাঠক, ছাত্ৰ কল্যাণ সংগঠক
 ডঃ বাগা প্ৰতাপ ভূঞ্জ, সহযোগী সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সংগঠক ডঃ বৰজিঙ কুমাৰৰ সাউদ প্ৰমুখ্যে কেবাজনো অধ্যাপক আৰু বিষয়াই
 সহযোগ আগবঢ়ায়।

কৰে আৰু মন্ত্ৰীগৰাকীয়ে প্ৰকল্প ৰূপায়ণ
 হ'লগীয়া স্থানসমূহ চৰজমিন পৰ্যবেক্ষণ
 কৰে। এই প্ৰকল্পৰ জৰিয়তে এই দিশত
 আগুৱাই যোৱাৰ বাবে নিতন্তুন আঁচনি
 প্ৰস্তুত কৰাৰ গুৰুত্ব আৰোপ কৰে। পৰ্যটন

পৰ্যালোচনাত মিলিত হয়। এই পৰ্যালোচনাত
 বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পঞ্জীয়ক তপন গোহাই
 উপস্থিতি থাকে। ইয়াৰ পাছতে মন্ত্ৰীগৰাকীয়ে
 চাহুৰুৰ্বিকৰ্ম আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ বাগিচা
 তথা অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৰূপায়ণ কৰিব

শিক্ষামন্ত্রী ডাঃ
 বগোজ পেণ্ডুৰে।
 শিক্ষামন্ত্রী হিচাবে
 দায়িত্ব গ্ৰহণ পিছত
 প্ৰথমবাৰৰ বাবে যোৱা
 ১৯ জুন তাৰিখে
 অসম কৃষি
 বিশ্ববিদ্যালয় পৰিদৰ্শন
 কৰি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ
 উপচাৰ্যৰ সৈতে
 আনন্দানিক মত
 বিনিময়কালত এই
 বিশেষ প্ৰকাশ কৰি
 মন্ত্ৰীগৰাকীয়ে কৰ্য যে
 অসমৰ কৃষিখণ্ডত

যথেষ্ট সভাৱনীয়তা আছে আৰু এই দিশত
 গৱেষণালৈক আঁচনি গ্ৰহণ জৰিয়তে
 সামগ্ৰিকভাৱে আগবঢ়ায়িবলাগিব। বাস্তীয়
 শিক্ষানীতিৰ অধীনৰ বৰ্তমানৰ শিক্ষা
 পদ্ধতিৰ সৈতে কৃষি শিক্ষার্থীসকলক সময়ৰ
 সৈতে আগুৱাই যোৱাৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰিব
 লাগিব। পৰম্পৰাগত কৃষি পৰিবেশক
 পৰ্যটকৰ সৈতে সংপৰ্ক কৰি এই দিশত এক
 বিশেষ গৱেষণালৈক অভিলাখী পৰিকল্পনা
 গ্ৰহণ প্ৰয়োজনীয়তাৰ কথা সদৰি কৰি
 বিশ্ববিদ্যালয়ে গ্ৰহণ কৰা পৰম্পৰাগত কৃষি
 পৰিবেশক পৰ্যটন প্ৰকল্পৰ বাবে সহোয়ে প্ৰকাশণ

শ্ৰেণিৰ নতুন নতুন সভাৱনীয়তাৰ সৈতে
 সংযুক্ত কৰি অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে গ্ৰহণ
 কৰা পৰিকল্পনাৰ বিশেষ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ
 উপচাৰ্য ডঃ বিদ্যুৎ চন্দন ডেকা ইম্প্ৰিয়ালাইক
 অৱগত কৰে আৰু মন্ত্ৰীগৰাকীয়ে এই দিশত
 দিশ-পৰামৰ্শ আগবঢ়াইচৰকাৰীভাৱে সভাৱপৰ
 সকলো সহায় সহযোগিতাৰ আশ্বাস দিয়ে।
 তন্মৰি এই দিশত বিস্তৃত কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ
 কৰি পুনৰ বিশ্ববিদ্যালয় পৰিয়ালৰ সৈতে
 আলোচনা কৰিব বুলি প্ৰকাশ কৰে।
 মন্ত্ৰীগৰাকীয়ে প্ৰয়োজনীয়তাৰ উপস্থিতি
 হৈ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপচাৰ্যৰ সৈতে এক

খোজা প্ৰস্তাৱিত পৰম্পৰাগত কৃষি পৰিবেশক
 পৰ্যটন প্ৰকল্পস্থলী পৰিদৰ্শন কৰে।
 মন্ত্ৰীগৰাকীয়ে বিভাগীয় মূৰবী তথা
 বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ কল্যাণ সংগঠক ডঃ বাগা
 প্ৰতাপ ভূঞ্জ আদৰণি জনায়। মন্ত্ৰীগৰাকীয়ে
 পৰিদৰ্শন কালত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি গৱেষণা
 সংগঠক ডঃ অশোক ভট্টাচাৰ্য, কৃষি
 বিজ্ঞানগুৰ ডঃ জয়ন্ত ডেকা, সম্প্ৰসাৰণ
 শিক্ষা সংগঠক ডঃ প্ৰসন্ন কুমাৰৰ পাঠক,
 সহযোগী সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সংগঠক ডঃ
 বৰজিঙ কুমাৰৰ সাউদ প্ৰমুখ্যে কেবাজনো
 অধ্যাপক আৰু বিষয়াই সহযোগ আগবঢ়ায়।

জনত সামৰণি পৰে। এইৰাৰ নলবাৰী কৃষি
 বিজ্ঞান কেন্দ্ৰই ২,৬৪০ কিলোমিৰ বৰ্জিত চাৰ-
 ১; ১,১৪০ কিলোমিৰ বাহাৰু চাৰ-১ আৰু
 ৫৭০ কিলোমিৰ সৰ্বচাৰ-১ নামৰ উত্তৰ জাতৰ
 ধান কৃষকৰ মাজত বিতৰণ কৰে। সম্পত্তি
 ২০২১-২২ বৰ্ষৰ বাবে নলবাৰী কৃষি বিজ্ঞান
 কেন্দ্ৰ আৰু 'এপোর্ট' শাখাৰ অধীনত ১১০.৬
 টকাৰ কৃষিভূমি সামৰি লেছিল। ২৫১ গৰাকী
 কৃষকৰ সৰ্বমুঠ ৪,৫০০ কিলোমিৰ উত্তৰ জাতৰ
 বীজ বিতৰণ কৰে। উল্লেখ্য যে উক্ত

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

নলবাৰী কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ উন্নত জাতৰ শালিধানৰ বীজ বিতৰণৰ সামৰণি

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ
 অন্তৰ্ভুক্ত নলবাৰী কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ তথা
 অসম কৃষিবাণিজ্য আৰু গ্ৰাম্য বৃপ্তিৰ আঁচনি
 চমুকে 'এপোর্ট' শাখাৰ অধীনত কৰোনা
 মহামাৰীৰ সময়তো যাতে কৃষকসকলে

কৃষকার্য আগুৱাই লৈ যাব পাৰে, তাৰ প্ৰতি
 লক্ষ্য বাখি যোৱা দুবছৰ দৰে এইবছৰো
 শালিধানৰ উচ্চ উৎপাদনক্ষম উন্নত জাতৰ
 তথা বান সহাশীল জাত যোৱা ৯ জুনৰ
 পৰা আৰম্ভ কৰা ধানৰ বীজ বিতৰণ ২০

শালিখেতি বিজ্ঞানসমূহত উৰুৰা পৰিচালন আৰু শস্য পৰিচৰ্যা

জন-জুলাই মাহত আৰম্ভ কৰিব তিচৰোৰ - জনুৱাৰীৰ মাহত চপোৱা খেতিৰেই
 শালিখেতি। অসমত শালিখেতি তলত
 উল্লেখ কৰা কৃষি পৰিস্থিতিসমূহত কৰা হয়।
 ১) সমস্যাৰহিত অঞ্চল বা নিয়মীয়া
 শালিখেতি কৰা অঞ্চল
 ২) পানী জমা হোৱা অঞ্চল
 ৩) বানপানী আক্ৰান্ত অঞ্চল
 ৪) আগতীয়াকৈ বৰষুণ পৰিসমাপ্তি ঘটা
 অঞ্চল।

সমস্যাৰহিত অঞ্চল বা
 নিয়মীয়া শালিখেতি কৰা অঞ্চলত
 শালিধানৰ উৎপাদন কৃষক বাইজে আশা
 কৰা মতে লাভ কৰে। আনহাতে, যিবোৰ
 অঞ্চলক সমস্যা জৰিবিত অঞ্চল হিচাপে
 নিয়ন্ত্ৰণ কৰা হৈছে সেইৰেৰত শালিধানৰ
 উৎপাদন আশানুৰূপ নহয়। কিন্তু
 বিজ্ঞানসমূহত কৃষি প্ৰযুক্তি কোশলৰ দ্বাৰা
 সেইৰেৰত অঞ্চলত ধানৰ উৎপাদন যথেষ্ট
 পৰিমাণে বঢ়েৰাব অৱকাশ আছে।
 উৰুৰা পৰিচালন : বছৰ বছৰ ধৰি একেডোৰা
 মাটিতে খেতি কৰি থকাৰ ফলত মাটিৰ
 আৰশ্যকীয় উৎপাদনসমূহৰ পাপ। সেয়েহে
 মাটিৰ উৰ্বৰতা আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়
 সিঁচি থব পৰা যায়। 'ধৈনচা' বুলিলে
 ছেছেনিয়া ব'ষ্ট্ৰটা আৰু ছেছেনিয়া
 একিউলেটাকে বুজা যায়। সেউজ সাৰৰ
 গঢ়বিলাক ফুল ফুলৰ সময়তে হনুলাইমারি
 (৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

ক'ভিডবিধিবস্তু অৰ্থনীতিৰ জোৰ মাৰিবলৈ নেৰামেকলৈ ৭৭.৪৫ কোটি টকাৰ পেকেজ কেন্দ্ৰ

ক'ভিডবিধিবস্তু অৰ্থনীতিৰ
 নতুন গতি দিয়াৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে
 ঘোষণা কৰা অৰ্থনীতিক পেকেজৰ অধীনত
 উত্তৰ-পূব আঁচনিসমূহৰ দ্বাৰা উত্তৰ-পূব
 বাজারসমূহৰ ভিতৰত সৰ্বাধিক লাভাপুত হৈ
 আহিছ অসম কৃষক তথা কৃষক গোটিসমূহ।
 বছৰ বছৰ ধৰি লোকচান ভৱি অহা
 নেৰামেকক চিৰদিনৰ বাবে বন্ধ কৰি দিয়াৰ
 বাবে একাশ্বই মত পোষণ কৰাৰ পাছত
 (৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

কাকতী ফৰিং - সতৰ্ক থাকক আৰু দৃষ্টি ৰাখক

(যোৱা সংখ্যাৰ পিছৰ পৰা)

যদি কাকতী ফৰিং পৰিলক্ষিত হয়, নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থা কি হ'ব? হয়, সাৰাধাৰণৰ মৰণ নাই। আমি আগতেই কৈ আহিছো যে- এই পতংগ মৰভূমি অঞ্চলৰ বাবেহে ক্ষতিকাৰী, কিন্তু জলবায়ু পৰিৰ্বৰ্তনৰ বাবে, বতাৰ গতিৰ সেৱত যদিহে এই পতংগ আমাৰ বাজ্যতো প্ৰৱেশ কৰে, তেনে পৰিস্থিতি মোকাবিলা কৰিবৰ বাবে কৃষকসকল আগতীয়াকৈ তৎপৰ হৈ থকাটো আৰশাক। জাকপাতি উৱা কাকতী ফৰিং দেখা মাৰকে কৃষকসকলে নিম্নোক্ত কামাখিনি আৰম্ভ কৰা দৰকাৰ। (১) খেতি পথাৰত গৈ খুব জোৰেৰে শব্দ হোৱাকৈ বাতি/কাঁহি আদি বজাৰ লাগে, যাতে এই জাকবোৰ খেতিত পৰিৱে নোৱাৰে। (২) কাকতী ফৰিংৰ বিকৰ্ক, নিমৰ নিৰ্যাস ৩ মিলিনিঃ পতি লিটাৰ পানীত মিহলাই গচ্ছানিত ছাটিয়াৰ লাগে। (৩) যদি কোনো অঞ্চলত কাকতী ফৰিংৰ জাকে থিতাপি কৰাৰ যথেষ্ট থল আছে।

অঞ্চলত কৃত্ৰিম ৰাসায়নিক প্ৰয়োগ বাধনীয়। (৪) ডিস্ট্ৰিবিউটোৱা হৈ কৈ হ'ব? হয়, নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থা কৈ হ'ব? হয়, সাৰাধাৰণৰ মৰণ নাই। আমি আগতেই কৈ আহিছো যে- এই পতংগ মৰভূমি অঞ্চলৰ বাবেহে ক্ষতিকাৰী, কিন্তু জলবায়ু পৰিৰ্বৰ্তনৰ বাবে, বতাৰ গতিৰ সেৱত যদিহে এই পতংগ আমাৰ বাজ্যতো প্ৰৱেশ কৰে, তেনে পৰিস্থিতি মোকাবিলা কৰিবৰ বাবে কৃষকসকল আগতীয়াকৈ তৎপৰ হৈ থকাটো আৰশাক। জাকপাতি উৱা কাকতী ফৰিং দেখা মাৰকে কৃষকসকলে নিম্নোক্ত কামাখিনি আৰম্ভ কৰা দৰকাৰ। (১) খেতি পথাৰত গৈ খুব জোৰেৰে শব্দ হোৱাকৈ বাতি/কাঁহি আদি বজাৰ লাগে, যাতে এই জাকবোৰ খেতিত পৰিৱে নোৱাৰে। (২) কাকতী ফৰিংৰ বিকৰ্ক, নিমৰ নিৰ্যাস ৩ মিলিনিঃ পতি লিটাৰ পানীত মিহলাই গচ্ছানিত ছাটিয়াৰ লাগে। (৩) যদি কোনো অঞ্চলত কাকতী ফৰিংৰ জাকে থিতাপি কৰাৰ যথেষ্ট থল আছে।

সামৰণি :

ক'ভিদৰ আক্ৰমণৰ বাবে কাকতী ফৰিংৰ নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থা যথেষ্ট প্ৰভাৱিত হৈছে। বৰ্তমান মধ্যপ্ৰদেশৰ সীমাত পৰিলক্ষিত হোৱা হৈত্ব জাকবোৰ নিশকটীয়া দুভাগত পৰিণত হোৱাত নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থা সহজ হ'ব, লগতে পুনৰ মৰ অঞ্চললৈ ঘূৰি গ'লে দেশৰ বাকী অংশ তালিকা ১ঃ ভাৰতত কাকতী ফৰিংৰ মহামাৰী বৰ্ষসমূহ

১৮১২-১৮২১	১৯০০-১৯০৭
১৮৪৩-১৮৪৪	১৯১২-১৯২০
১৮৬৩-১৮৬৭	১৯২৬-১৯৩০
১৮৬৯-১৮৭৩	১৯৪০-১৯৪৬
১৮৭৬-১৮৮১	১৯৪৯-১৯৫৫

তালিকা ২ঃ ভাৰতত কাকতী ফৰিংৰ

বৰ্ষ	জাকৰ	বৰ্ষ	জাকৰ
১৯৬৪	৮	১৯৯৩*	১৭২
১৯৬৪*	১৬৭	১৯৯৭	৮
১৯৭৩	৬	১৯৯৮,	
১৯৭৪	৬	২০০২,	কম
১৯৭৬	২	২০০৫,	মাত্ৰাৰ
১৯৭৮	২০	২০০৭,	
১৯৮৩	২৬	২০১০	
১৯৮৬	৩		

আগষ্ট মাহ আৰ্থাৎ আহাৰ-শাওগ মাহ। আনহাতে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ মধ্য অসম অঞ্চলৰ ক্ষেত্ৰত বীজ সামান্য আগতীয়াকৈ জেঠ-আহাৰ আৰ্থাৎ জুন-জুলাই মাহত সিঁচি লাগে।

মাটি নিৰ্বাচনঃ এই সময়ত যিহেতু অসমত প্ৰচুৰ পৰিমাণে বৰষুণ হয়, গতিকে পানী জমা নোহোৱা ওখ, বালিচীয়া বা দোমোজীয়া মাটি খেতিৰ বাবে নিৰ্বাচন কৰিব লাগে।

মাটি প্ৰস্তুতিঃ মাটি নিৰ্বাচন কৰিবলাকৈ হ'ল বীজ সিঁচিৰ বাবে এফুট আঁতৰে আঁতৰে শাৰীৰোৰ বনাই প্ৰতিটো শাৰীত দুটা পুলিৰ মাজত ১৫ ছেঞ্চিঃ ব্যৱধান বাধিব লাগে।

বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণঃ এই সময়ত যিহেতু বন-বাতৰ উপদ্রবৰ যথেষ্ট রেছিহা, সেয়ে উপযুক্ত সময়ত পথাৰড়াৰ পৰা বন-বাত নিৰাই দিবি পাৰিবলৈ ভাল হয়। পুলি গজি উঠাৰ ৩-৪ সপ্তাহত পথমৰাৰ আৰু ৫-৬ কিঃগ্রাম মিউটেট আৰু পতাচ সাব মাটি প্ৰস্তুতিৰ সময়ত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

হাইড্ৰোপী সাব উপদেছিৰ কৰাৰ আগতে বন-বাত নিৰাই ঘনকে গজা মৰাপাটৰ গছৰোৰ উভালি পাতল কৰি দিব লাগে।

পাতৰোৰ ওপৰৰ পৰা বঞ্চা পৰি আহে আৰু শিপাবোৰোৰ বঞ্চা পৰে। মাটিৰ আলিকতাৰ ফলত দেখা দিয়া আন কিছুমান সমস্যা হ'ল - (১) শস্যত এলুমিনিয়াম আৰু মেংগানিজৰ বিষক্রিয়া (২) মলিবডেনাম মৌলৰ অভাৱ (৩) মাহজাতীয় শস্যৰ শিপাত টেমুনাধৰা সমস্যা (৪) শস্যৰ ৰোগ প্ৰৱণতা বৃদ্ধি (৫) শস্যৰ দেহত কেলচিয়াম আৰু মেগনেছিয়াম অভাৱ।

শস্যৰ আলিকতা নিবাৰণৰ

বক্ষা পৰিৱি। কিন্তু ধূমুহাৰ কৰলত উৰিয়া পৰ্যন্ত ই বিয়পি পৰাৰ সভাৱনা নুই কৰিব নোৱাৰি। ফলত লাহেলাহে আমাৰ বাজাৰৰ বাবেও বিপদ আহিব পাৰে। গতিকে কৃষকৰ লগতে অন্যান্য সকলোৰ বাইজ এই পতংগৰ ওপৰত দৃষ্টি নিবন্ধ বাখি সঁষ্টি সঁষ্টি হৈ থকা অতি জৰুৰী। আমাৰ বাবে নিম হ'ব উৎকৃষ্ট দৰো। উল্লেখ্য যে ভাৰতীয় কৃষি অনুসন্ধান সংস্থানৰ পতংগত বিভাগৰ এসময়ৰ মূল্যবৰ্তী ড° শ্যামসুন্দৰলাল প্ৰধানে ১৯৬২

চনত নিমৰ বস ছাটিয়াই নতুন দিল্লীষ্ঠ সম্পূৰ্ণ পুঁজি কেম্পাছটো এজাকশন্সিলী কাকতী ফৰিংৰ প্ৰাসৰ পৰা বক্ষা কৰি নিমৰ বিকৰ্ক গুণক বিশ্বাসীৰ সম্মুখত দাঙি ধৰিছিল।

(বিদ্ৰঃ- ৩০ মে' ২০২০ তাৰিখে পুৱা ১০ বজাৰ পৰা দুপৰীয়া ২ বজালৈ নাহেপ-কাষ্টৰ দ্বাৰা প্ৰচাৰিত ৱেবিনাৰ 'ডিজাৰ্ট ল'কাষ্ট মেনেজমেন্টঃ কাৰেন্ট স্টেটাচ এণ্ড ফিউচাৰ স্ট্ৰেটেজিচ')

তালিকা ৩ঃ CIB & RC যে অনুমোদন জনোৱা শস্য বা বৃক্ষত প্ৰয়োগ কৰিব

পৰা পতংগনাশক

ক্ৰমিক	পতংগনাশক	প্ৰয়োগৰ মাত্ৰা (পতি হেক্টে)	
		মুঠ কীটনাশকৰ পৰিমাণ	মুঠ দৰনৰ পৰিমাণ
১	কুৰৰ'পাই'বিফচ ২০% ই.চি.	১২০০	৫০০ লিঃ/হেক্টে
২	কুৰৰ'পাই'বিফচ ৫০% ই.চি.	৫০০	৫০০
৩	চেল্টামেথিন ২.৮% ই.চি.	৫০০	৫০০
৪	চেল্টামেথিন ১.২৫% ই.এল.ভি.	১০০০	-
৫	ফিপ্রিনিল ৫% এচ. চি.	১২৫	৫০০
৬	ফিপ্রিনিল ২.৯২% ই.চি.	২২০	৫০০
৭	লেন্থডায়াহেল প্ৰিন ৫% ই.চি.	৪০০	৫০০
৮	লেন্থডায়াহেল প্ৰিন ১০% ড.লি.উ.পি.	২০০	৫০০
৯	মালাথিয়ান ৫০% ই.চি.	১৮৫০	৫০০
১০	মালাথিয়ান ২৫% ড.লি.উ.পি.	৩৭০০	৫০০
১১	*ডাইফ্রোবেঞ্জেলৰ ২৫% ড.লি.উ.পি.	২৪০	প্ৰয়োজন মতে

*মাত্ৰ অপত্য হ'পাৰত প্ৰয়োগৰ বাবে

বৃদ্ধ নাৰায়ণ বৰকাকতি

শস্য চপোৱা ১ ছেঞ্চোৰ ফাস্টিলৈ ধৰাৰ আগতে গছৰোৰ কাটি আনি ভালদৰে বন্দত শুকুৱাৰ লাগে।

বীজৰ পৰিমাণঃ শাৰীৰীকভাৱে সিঁচিলে মিঠামৰাৰ ক্ষেত্ৰত ৫৫০ গ্ৰাম আৰু তিমৰাৰ ক্ষেত্ৰত ৮০০ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন হয়

